

Dosarul nr. 2ra-985/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. V. Puica)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, L. Pruteanu, I. Țurcan)

ÎNCHEIERE

8 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Natalia Macovenco, reprezentată de avocatul Tatiana Tampei

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Nataliei Macovenco împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și prejudiciului moral

împotriva deciziei din 11 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, casată hotărârea din 12 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 25 octombrie 2017, Natalia Macovenco a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Evghenii Macovenco cu privire la repararea prejudiciului material și prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat că prin hotărârea nr. 4-146/16 din 24 noiembrie 2016 a Judecătoriei Botanica mun. Chișinău, a fost admisă contestația depusă de ea împotriva procesului-verbal cu privire la contravenția administrativă din 26 iulie 2016 a IP Botanica și anulat procesul-verbal cu privire la contravenția administrativă de comiterea contravenției administrative prevăzute de art. 64 Cod contravențional, cu încetarea procesului.

A comunicat că a fost sancționată contravențional, fiindu-i aplicată amenda în mărime de 400 de lei, prin ordonanța procurorului în Procuratura sec. Botanica mun. Chișinău din 26 iulie 2016, în baza plângerii lui Evghenii Macovenco în temeiul art. 64 Cod contravențional.

Prin hotărârea nr. 5r-198/16 din 29 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul central, a fost respinsă contestația depusă de avocatul Mihail Gafton în interesele ei împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție a agentului constatator al IP

Botanica mun. Chișinău din 29 iunie 2016 și a ordonanței din 26 iulie 2016 a procurorului în Procuratura sect. Botanica mun. Chișinău de aplicare a sancțiunii contravenționale în privința ei, ca fiind neîntemeiată.

Potrivit deciziei nr. 4r-1349/17 din 23 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis recursul declarat de avocatul Mihail Gafton în interesele ei, casată hotărârea din 29 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul central și anulată ordonanța procurorului Nadejda Barbalat în Procuratura sect. Botanica mun. Chișinău din 26 iulie 2016, cu încetarea procesului din motivul lipsei faptului contravenției.

Conform contractului încheiat cu avocatul Mihail Gafton nr. 10/225 din 1 august 2016 a beneficiat de asistență juridică acordată în trei cauze contravenționale, astfel, după finalizarea examinării cauzelor, la 11 septembrie 2017, conform bonului de plată nr. 347065 și a actului de recepționare a serviciilor juridice acordate, a achitat avocatului suma de 5 000 de lei.

A remarcat că IP Botanica mun. Chișinău în toate cazurile specificate supra a admis acțiuni ilicite, inclusiv instanța de judecată care până la urmă a exclus vinovăția ei, or caracterul ilegal s-a manifestat prin încălcarea intenționată a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii contravenționale.

Astfel, în rezultatul ilegalităților admise și aplicării ilegale a amenzii contravenționale, i-a fost cauzat un prejudiciu material, care se constituie din suma onorariului achitată avocatului și din prejudiciul moral pe care îl apreciază la suma de 20 000 de lei, or în rezultatul procedurilor ilegale, fiind trasă la răspundere contravențională, cu aplicarea amenzii administrative, a suferit prejudiciu manifestat prin pierderea încrederii față de statul de drept.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 53 din Constituția RM, art. 550-552, 1404, 1422 Cod civil, art. 1-3, 6-8, 10-11 din Legea cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, procuraturii și instanței de judecată, art. 1-8, 32, 55-60, 75, 80-98, 117-138, 238- 259 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul pârâtului și/sau a copârâtului în beneficiul ei a prejudiciului material în mărime de 5 000 de lei și a prejudiciului moral în mărime de 20 000 de lei.

Prin încheierea protocolară din 27 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul central, au fost atrași în proces Procuratura Generală a Republicii Moldova și Inspectoratul General al Poliției al MAI în calitate de intervenienți accesorii de partea pârâtului.

La 12 noiembrie 2018, Natalia Macovenco, reprezentată de avocatul Tatiana Tampei a depus cerere cu privire la modificarea obiectului acțiunii și retragerea pretențiilor față de copârâtul Evghenii Macovenco, prin care a retras pretențiile față de copârâtul Evghenii Macovenco.

În aceeași zi, Natalia Macovenco, reprezentată de avocatul Tatiana Tampei a depus cerere de chemare în judecată concretizată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Procuratura Generală a Republicii Moldova și Inspectoratul General al Poliției al MAI, prin care a solicitat încasarea din contul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul ei a sumei de

5 000 de lei cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 20 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin încheierea din 12 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost încuviințată renunțarea Nataliei Macovenco la pretențiile privind repararea prejudiciului material și prejudiciului moral de către Evghenii Macovenco și încetat procesul în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Nataliei Macovenco în partea pretențiilor privind repararea prejudiciului material și prejudiciului moral de către Evghenii Macovenco.

Prin hotărârea din 12 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost admisă acțiunea parțial.

A fost încasată din contul bugetului public național, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul Nataliei Macovenco suma de 5 000 de lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică suportate la examinarea cauzelor contravenționale și suma de 10 000 de lei cu titlu de despăgubiri morale, în total suma de 15 000 de lei.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a apreciat că prin hotărârile judecătorești definitive, anexate la dosar, a fost constatat caracterul ilicit al acțiunilor și inacțiunilor autorității competente să constate contravenția și să soluționeze cauza contravențională.

Prin urmare, a considerat prima instanță că reclamanta are dreptul să pretindă recuperarea prejudiciului cauzat.

Totodată, prima instanță a evidențiat că este exagerată suma de 20 000 de lei solicitată cu titlu de reparare a prejudiciului moral, astfel, urmând a fi încasată suma de 10 000 de lei.

Prin decizia din 11 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, casată hotărârea primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a stabilit că Natalia Macovenco a solicitat despăgubiri în baza Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, însă pentru ca persoana să poată pretinde la repararea din contul statului a prejudiciului material și prejudiciului moral în temeiul Legii nr. 1545, trebuie să existe simultan câte una din condițiile prevăzute de art. 3 și art. 6 din legea menționată, ceea ce în speța de față nu este, în acest mod evidențiindu-se substanțial netemeinicia și lipsa de suport legal a acțiunii examinate.

Or, în privința Nataliei Macovenco nu a fost emis niciun act judecătoresc prevăzut de art. 6 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, amenda fiind dispusă de organul procuraturii.

La 27 aprilie 2020, prin intermediul Oficiului Poștal, Natalia Macovenco, reprezentată de avocatul Tatiana Tampei a declarat recurs împotriva deciziei din 11 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea

deciziei instanței de apel și modificarea hotărârii primei instanțe în partea încasării prejudiciului moral.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, deoarece pornirea unui proces contravențional și incriminarea persoanelor în comiterea unor fapte prevăzute de Codul contravențional, urmează a fi bazată pe un echilibru just, real și efectiv între bănuială rezonabilă, bazată pe fapte și vorbe verosimile privind comiterea contravenției și îndoială rezonabilă, prin care organul de urmărire penală, procurorul sau agentul constatator este ținut de lege să privească cumulusul de probe administrate, ambele fiind raportate la obligația organului de urmărire penală și a procurorilor să ia toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a circumstanțelor cauzei pentru stabilirea adevărului.

A remarcat că faptul că procesul-verbal cu privire la contravenție și ordonanța procurorului cu privire la contravenție au fost anulate în instanțele judecătorești, nu denotă că dânsa nu a avut de suferit un impact negativ al stării psihice și celui material.

A obiectat că prin decizia recurată au fost neglijate drepturile ei, dânsa nefiind repusă în drepturile sale, nefiind reparat prejudiciul material și prejudiciul moral, fiind astfel ignorate prevederile art. 6 din CEDO.

La fel, a specificat recurenta că a avut calitatea de contravenient, prin urmare, este corectă concluzia primei instanțe potrivit căreia Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 reglementează nu doar dreptul persoanei la repararea prejudiciului moral în urma acțiunilor ilicite ale organului de urmărire penală, dar și dreptul de a cere compensații pentru reabilitarea în urma pornirii procesului contravențional, cu încetarea ulterioară a procesului contravențional.

A considerat că sunt întemeiate concluziile primei instanțe referitor la valorificarea dreptului ei cu privire la acțiune, însă este eronată soluția privind cuantumului prejudiciului moral acordat.

La 4 iunie 2020, în adresa Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova, Inspectoratului General al Poliției și Evghenii Macovenco a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Natalia Macovenco, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 195), fiind recepționată de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova și Inspectoratul General al Poliției la 12 iunie 2020, ceea ce se atestă prin avizele de recepție anexate la actele cauzei (f. d. 196-198), dar corespondența menționată expediată în adresa lui Evghenii Macovenco a fost returnată de către Oficiul Poștal cu mențiunea „nereclamat” (f. d. 199).

La 19 iunie 2020, prin intermediul Oficiului Poștal, Procuratura Generală a RM a depus referință la recursul declarat de Natalia Macovenco, solicitând respingerea recursului.

La 26 iunie 2020, prin intermediul Oficiului Poștal, Inspectoratul General al Poliției a depus referință la recursul declarat de Natalia Macovenco, solicitând considerarea recursului drept inadmisibil.

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție, alte referințe nu au parvenit

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 12 martie 2020, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 180), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 27 aprilie 2020 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Natalia Macovenco, reprezentată de avocatul Tatiana Tampei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Natalia Macovenco, reprezentată de avocatul Tatiana Tampei, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Natalia Macovenco, reprezentată de avocatul Tatiana Tampei urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Natalia Macovenco, reprezentată de avocatul Tatiana Tampei.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu